

Oponentský posudek na diplomovou práci Davida Smrčka Grabenbummel – Procházka po Příkopech, Praha 2020, 194 s. plus rkp.

Cíl práce

je ambiciózní a v podstatě se rovná zadání disertační práce: Kde se vzalo na přelomu 19. a 20. století v hlavním zemském městě království Českého tolik násilí? Dosavadní výkony české historiografie jsou s ohledem na výše položenou otázku víceméně nedostatečné. Popisují nám vyhocené situace z let 1897, 1904, 1908, popřípadě 1912, ale odpovědi po jejich příčinách a motivacích účastníků se nám nedostává. Tato práce je konečně nabízí!

Metoda zpracování,

respektive metody a koncepce užití při zpracování náročného tématu mají zase parametry disertační práce! V práci je použito metod několik, ale zcela ústrojně propojeně a efektivně. Jedná se samozřejmě o „měkký“ koncept tvorby či konstrukce kolektivní identity prostřednictvím festivity či demonstrace ve veřejném prostoru. Jedná se obsazování tohoto veřejného prostoru (v našem případě se jedná o německé korzo v Praze na Příkopech) nacionální symbolikou a jedná se o (u nás málo užívaný) koncept Thomase Lindenbergera zvaný politika ulice. Ve všech těchto konceptech se ukrývá sociální interakce, v našem případě přerůstající vždy v násilí a i s fatálními následky, jako tomu bylo na podzim 1897, kdy česko-německý nacionální boj přinesl první mrtvé. Každý z těchto konceptů umožňuje jen částečné vysvětlení historické sociální a nacionální reality. Proto je na místě jejich kombinace a jejich úprava pro pražské prostředí. „Tělo práce“, jak sám diplomant píše, „tvoří třetí kapitola týkající se „Grabenbummelu“, která se dělí na čtyři podkapitoly. Ty pojímají jednotlivé roky „příkopových bitev“ – rok 1898, 1904, 1908 a 1912. Každá z nich se v zásadě skládá ze tří částí. První z nich popisuje společenské a politické příčiny, které vedly k vypuknutí nepokojů, druhá samotné události a třetí následky. Pouze třetí podkapitola má ještě dovětek ve formě úseku věnovaného „bummelům“ v roce 1909.“

Výsledky práce a závěrečné shrnutí

Výsledky diplomové práce jsou přesvědčivé a mají hlavně potenciál pro budoucí bádání v podobě již formálně zadané disertační práce, nejlépe v rámci dvojího (mezinárodního) vedení. Jedním ze závěrů diplomanta je, že původně nevinný zvyk korzovat po Příkopech měnil rychle svůj obsah: „Z počátku velmi praktická procházka, na které se uzavíraly spolkové aliance, řešily konflikty, a která dávala příležitost k setkávání studentů v „barvách“, byla povýšena na jeden z nejviditelnějších projevů všenněmecké národní identity a obecně německé přítomnosti v Praze. Té byl již poměrně dlouho prisuzován titul „česká“ či „slovanská“, a německý veřejný život v ní nebyl vítán. „Bummel“ se stal symbolem, jedním z finálních bojišť v širším „souboji o Prahu“, konfliktu Čechů s Němci o městský veřejný prostor. Tentokrát se konal na Příkopech, ulici, která byla považována za centrum německé homogenní identity, což dle mého názoru jenom svědčí o tom, v jak pokročilém stádiu již souboj o Prahu byl.“ Toto je opravdu konečně shrnující a hlavně logické vysvětlení oněch bouří, které v české historiografii byly vykládány vždy odděleně, tedy bez vnitřní logiky a odhalení skutečných motivací. Konečně tak našly svého věrohodného interpreta, když ještě závěrem dodá, že státní orgány byly vůči „bummelu“ na Příkopech naprosto „bezradné“.

Práci Davida Smrčka doporučuji vřele k obhajobě, popřípadě přímo k rigoróznímu řízení. Oceňuje její jazykovou a stylistickou formu, vnitřní strukturu a logicko-úvahové formulace.

V Praze 8. 6. 2020

Milan Hlavačka

,